

El Festival Perelada de Pasqua viurà Divendres Sant l'estrena absoluta de *Tenebrae responsoria*, del compositor reusenc Joan Magrané

- **Magrané, amb referents com Couperin, Gesualdo o Liszt, ha incorporat novetats en l'estructura clàssica de les lliçons de tenebres a partir del barroc francès**
 - **El repartiment inclou la soprano María Hinojosa, el violoncel·lista Pau Codina i deu músics de la GIO Symphonia, sota la direcció de Francesc Prat**
- **El festival consolida amb aquesta producció pròpia la seva condició de motor de creació i enforteix el relat com a aparador d'artistes catalans**

Peralada.- El compositor català Joan Magrané, acompanyat del director artístic del Festival Perelada, Oriol Aguilà, i del director de la GIO Symphonia, Francesc Prats, han presentat avui a l'Auditori de Girona l'estrena absoluta de la peça *Tenebrae Responsoria (Feria sexta in Parasceve)* -l'expressió darrera designa el Divendres Sant en la litúrgia cristiana-, que es celebrarà el proper Divendres Sant, dia 29 (23h), a l'església del Carme del castell, en el marc de la segona edició de Pasqua del Festival Perelada. Aquesta no és la primera col·laboració de Magrané amb el festival, ja que l'any 2019 aquest va produir i acollir l'estrena absoluta de l'òpera contemporània *Diàlegs de Tirant e Carmesina*, que ell mateix va compondre i que també comptava amb la direcció musical de Francesc Prat i la dramaturgia de Marc Rosich. La programació d'aquesta *Tenebrae Responsoria* té el seu precedent en la programació, en la primera edició de Pasqua del Festival Perelada dels *Officium Tenebrorum*, de Tomás Luis de Victoria, a càrrec del conjunt vocal Cantoria.

Magrané (Reus, 1988) ha explicat que ja feia uns anys que li voltava pel cap la idea de posar música als responsoris de Setmana Santa (dijous, divendres i dissabte sants), els oficis de tenebres que en l'antiga litúrgia cristiana commemoraven, durant tres dies, la passió i la mort de Crist. Aprofitant que Francesc Prat li havia demanat una obra que fugís del classicisme i que tingués un punt vocal, i que el violoncel·lista Pau Codina també li havia demanat una composició per a violoncel solista i que complís la mateixa característica, tots tres van decidir trucar a les portes del festival i el director artístic d'aquest les hi va obrir de bat a bat. Així s'explica la gènesi del

procés que tindrà el seu punt àlgid divendres, a la vora de la mitja nit, amb l'estrena absoluta de l'obra a l'església del Carme del castell.

Oriol Aguilà, director artístic del Festival Perelada, ha afirmat que l'edició de Pasqua "ha vingut per quedar-se", després de l'èxit de la primera edició, en la qual "es va crear una atmosfera molt especial entre el públic, els artistes i l'equip del festival que considerem una expressió de la pròpia personalitat del cicle, que ja ha creat adeptes entre el públic, part del qual ha adquirit entrades pels tres dies i que es caracteritza pel recolliment", en contraposició a la programació d'estiu. Per això, ha anunciat Aguilà, "les vespres de tenebres passen a formar part del corpus del festival" i ha assenyalat que en les properes edicions continuarien fent encàrrecs a compositors i compositores del país per tal de renovar el repertori i dur-lo cap a un diàleg amb la contemporaneïtat. Aguilà ha recordat que el darrer dia d'aquesta edició de Pasqua del festival, l'endemà de l'estrena de les *Tenebrae Responsoria*, actuarà a l'església el Cor i Orquestra de l'Òpera Reial de Versalles i en el programa s'inclouen les lliçons de tenebres de Couperin i Charpentier, també del barroc francès, de manera que s'establirà "un diàleg i un joc de miralls interessantíssim entre el classicisme i la modernitat".

Sense cotilles de cap mena

La peça, que fusiona la música vocal i la instrumental, té diverses particularitats, ja que Magrané assegura que no es volia limitar a "replicar o copiar les estructures tradicionals de les lliçons de tenebres -nom que reben els responsoris de Setmana Santa a partir d'un punt de la història, per influència del barroc francès, quan es van convertir en un gènere musical-, així com tampoc la instrumentació". El compositor reusenc ha afirmat que volia començar de zero, "posar el focus en el Barroc, però des del punt de vista de la nostra cultura, la catalana", mirant de renovar una mica el gènere sense tenir en compte les estructures ja existents i per això ha introduït algunes variacions, així com també ha admès no trobar-se gens encotillat per qüestions litúrgiques osacres, de manera que parcialment s'hi troben textos en llatí del *Llibre de les lamentacions* del profeta Jeremies, que conformen el text tradicional de les lliçons, però també hi trobem dos poemes de Blai Bonet (1926-1997), del 1950, que pertanyen a la part titulada *Parasceve* del recull *Quatre poemes de Setmana Santa*.

El compositor reusenc ha alterat l'estructura clàssica de les lliçons de tenebres -des que es va establir el cànon- que és de 3 nocturns, amb 5 motets per cadascun d'ells, mentre que els seus responsoris consten també de 3 nocturns, però només amb 4 motets per cada nocturn perquè així, afirma, "l'obra resulta més equilibrada". Per la seva banda, Francesc Prat, director de la GIO Symphonia, que té ferm un vincle amb Magrané dels de l'any 2019, arrel de la direcció dels *Diàlegs de Tirant e Carmesina*, ha afirmat que el procés de posar en peu la peça "ha estat un viatge" que han pogut fer

amb “plena comoditat” a l’Auditori de Girona, on han pogut “pensar la música, reflexionar, perquè no cal ser creient de cap religió per entendre el patiment d’un home i no hi ha res tan contemporani com això”. Aprofundint en aquest punt, Magrané ha dit que la seva intenció ha estat “aportar una mica més de teatralitat a la peça per remarcar el factor humà de l’obra, per damunt del diví o celestial”. Respecte l’estructura, Prat ha explicat que aquesta peça és una manera de “reviure el ritual”, una resposta a la pregunta “d’on és ara aquella música tan central en aquella època?” i una manera “de vehicular l’emoció, que du a la pura reflexió i al pur recolliment”.

Algunes de les influències en la composició de la peça són evidents pel que fa a la configuració, com ara la de François Couperin (París, 1668-1733) amb la inclusió de dues veus solistes seguint l’esquema barroc –dues sopranos que Magrané converteix en una soprano i un violoncel- o amb la inclusió de textos de Carlo Gesualdo (Venosa, Itàlia, 1566-1613). Però l’obra d’aquests dos compositors també ha influït Magrané pel que fa a l’aspecte musical a l’hora de compondre la peça, així com la de Josquin Desprez (Beaurevoir, 1450-Condé-sur-l’Éscaut, 1521) i la de Franz Liszt (Riding, 1811-Bayreuth, 1866). A banda de les dues veus solistes, el compositor reusenc ha fet una peça per a 10 músics, en aquest cas els de GIO Symphonia: Christian Torres (violí), Nina Sunyer (viola), Edgar Casellas i Daniel Claret (violoncel), Enric Boixadòs (contrabaix), Elisabet Franch (flauta), Pau Roca (oboè), Joan Roca i Xavi Castillo (clarinet), Carles Lizando i Rafael Planelles (trompa) i Francina Mercadal (trombó).

Joan Magrané es va s’iniciar en la composició de la mà de Ramon Humet. Posteriorment es perfecciona a l’ESMUC de Barcelona amb Agustí Charles, a Graz amb Beat Furrer i al Conservatoire de París amb Stefano Gervasoni. Ha estat lauréat de la Vila Medici de Roma, membre de la Casa de Velázquez de Madrid, compositor resident de La Pedrera (temporada 2018/2019) i compositor convidat del Palau de la Música Catalana (19/20), del Centro Nacional de Difusión Musical amb seu a Madrid (20/21) i de L’Auditori de Barcelona (21/22). També ha estat guardonat amb diversos premis entre els quals destaca el XXXI Premi Reina Sofía de Composició Musical, Fundació de Música Ferrer-Salat.